

عنوان مقاله:

مقایسه حکمت در شاهنامه و متون عربی قرن سوم تا پنج

محل انتشار:

مجله الجمعیه الایرانیه للغه العربیه و آدابها، دوره 1، شماره 1 (سال: 1384)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

وحید سبزیان پور

خلاصه مقاله:

خرد و خردگرایی از مشخصه های مهم شاهنامه است، این کتاب ارجمند با خرد و اندیشه شروع می شود، این براعت استهلال در ابتدای این کتاب گویای توجه فردوسی به خرد و اندیشه است. عنصر خرد چون قلبی تپنده خون را در پیکر شاهنامه جاری می کند، در ریشه یابی این پدیده، از یک سو قول مشهور این است که فردوسی یک حکیم مسلمان و آگاه به اندیشه های قرآنی و اسلامی است، از دیگر سو می دانیم که منابع شاهنامه، متون قدیم ایران باستان و روایان آن موبدان زرتشتی است. ساختار این اثر جهانی بی تردید ایرانی و براساس آیین باستانی ایران است. با عنایت به بسامد بالای واژه ها و مشتقات «عقل و فکر» در فرهنگ اسلامی و نیز شهرت ایرانیان باستان به تعقل و تفکر، پاسخ به این سوال که «فردوسی در موضوع خردگرایی متأثر از کدام فرهنگ بوده» و یا «کدام یک از این دو فرهنگ تأثیر بیشتری در او دارند؟» به علت وجود قراین و شواهد بی شمار و نیز دیدگاه های متفاوت کاری بس دشوار است، و امکان پاسخ قطعی به آن وجود ندارد. سعی ما در این مقاله تبیین فرهنگ ایرانی در منابع عربی عهد عباسی در موضوع خرد است، به تعبیر دیگر، آیا ریشه و منابع خردگرایی فردوسی را می توان در آثار منسوب به ایران باستان پیدا کرد؟ در صورت پاسخ مثبت، این متون تا چه اندازه استعداد تغذیه شاهنامه و خوراک فکری فردوسی را دارد؟ تلاش برای یافتن پاسخ به این سوال، علاوه بر اینکه دیدگاه نیاکان ما را در خصوص خردگرایی نشان می دهد، راه را برای تقویت بعضی احتمالات و ایجاد فرضیه های دیگری برای تحقیقات عمیق تر و گسترده تر باز می کند.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1386157>

